

تحلیل هفته

شماره: 475

(23 - 30 ثور 1404 هـ ش)

نگاهی به نشست سه جانبه افغانستان، پاکستان و چین

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقه‌ای تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می خوانید:

- نگاهی به نشست سه جانبه افغانستان، پاکستان و چین 3
- پیشینه نشست های سه جانبه افغانستان - پاکستان - چین 3
- اهداف و رویکردها 3
- دستاوردها 6
- نتیجه گیری 7
- پیشنهادات 8
- منابع 9

نگاهی به نشست سه جانبه افغانستان، پاکستان و چین

مقدمه

به تاریخ ۲۰ ثور سال جاری (۱۴۰۴) کابل شاهد حضور هم‌زمان نماینده‌های چین و پاکستان بود. براساس گزارش‌ها هدف از حضور هم‌زمان یوشیاویونگ نماینده ویژه چین برای افغانستان و محمد صادق خان نماینده خاص پاکستان در امور افغانستان، برگزاری نشست سه‌جانبه‌ای بود که به میزبانی مولوی امیرخان متقی وزیر امور خارجه امارت اسلامی افغانستان انجام شد. در این نشست توافق صورت گرفت که درو ششم نشست سه جانبه میان افغانستان، پاکستان و چین که در سطح وزرای خارجه سه کشور صورت می‌گیرد به‌زودی در کابل برگزار شود. همچنان نماینده چین از وزیر خارجه امارت اسلامی به گونه رسمی دعوت به عمل آورد تا به زودی از چین دیدن کند. علاوه بر این، دیدارهای دیگری میان مقامات امارت اسلامی از جمله سراج‌الدین حقانی و هیئت وزارت تجارت با نماینده‌های چین و پاکستان انجام شد. با توجه به این رویدادها می‌توان پرسید که نشست‌های سه جانبه افغانستان، پاکستان و چین از کجا شروع شده، اهداف اعلامی و اعمالی آنرا چه محورهای تشکيل داده و همراه با چه دستاوردهایی می‌باشد؟ در ادامه‌ای این بحث با نگاهی به این پلتفرم تلاش می‌شود که به پرسش‌های مذکور پاسخ ارائه شود.

پیشینه نشست‌های سه جانبه افغانستان- پاکستان- چین

نشست سه جانبه که اخیراً در کابل برگزار گردید از جمله نشست فرعی سلسله نشست‌هایی است که به ابتکار دولت چین دور اول آن در سطح وزیران خارجه سه دولت افغانستان، پاکستان و چین در سال ۲۰۱۷ میلادی در شهر بیجینگ پایتخت کشور چین برگزار گردید.^۱ دور دوم آن در سال ۲۰۱۸ میلادی در کابل برگزار شد^۲ و دور سوم آن در شهر اسلام‌آباد پایتخت پاکستان انجام شد.^۳ به دلیل شیوع کرونا دور چهارم گفتمان سه جانبه مذکور به میزبانی چین به صورت مجازی دایر گردید. نشست پنجم این سلسله در سال ۲۰۲۳ میلادی در شهر اسلام‌آباد برگزار شد.^۴ چنانچه قبلاً بیان شد در نشست چند روز که میان نمایندگان دو کشور پاکستان و چین و وزیر خارجه امارت اسلامی برگزار گردید توافق صورت گرفت که دور ششم گفتمان سه جانبه مذکور به میزبانی وزارت امور خارجه امارت اسلامی به‌زودی در کابل برگزار گردد.^۵ گفتنی است که چهار دور این گفتگوها در زمانی برگزار گردید که در افغانستان نظام جمهوری پابرجا بود و دور پنجم آن پس از اینکه امارت اسلامی در افغانستان رویکار آمد در شهر اسلام‌آباد پایتخت پاکستان برگزار شد. دور ششم این سلسله گفتمان که قرار است در کابل برگزار شود اولین دوری است که پس از استقرار مجدد امارت اسلامی به میزبانی حکومت افغانستان برگزار می‌شود.

اهداف و رویکردها

پس از حمله امریکا به افغانستان و ایجاد دولت تحت حمایت و مدیریت غربی ها در این کشور، چین با وجودی که در ابتدا خرسند بوده و رضایت از فرصت های پیش آمده در افغانستان داشت اما به شکل شاید و باید نتوانست در عمق قضایای افغانستان دخیل باشد. دلیل این امر نگاه رقابتی ایالات متحده با چین در سطح کلان بود زیرا چین به عنوان کشور پیشتاز و پیشرو در رشد اقتصادی و افزایش قدرت تکنولوژی رقیب خطرناک برای ایالات متحده تعریف شد. از این رو برای چینایی ها کمتر فرصت فراهم گردید تا بتوانند در افغانستان که در همسایگی آن کشور قرار دارد نقشی آفرینی کنند حتی چینایی ها با وجودی که قرارداد بزرگ با دولت افغانستان در زمینه استخراج معدن مس عینک لوگر امضا کرد، به دلیل ایجاد ممانعت های غیر مستقیم توسط امریکا هیچگاه آن پروژه عملیاتی نشد.

پس از سال ۲۰۱۴ که نقش نظامی امریکا در افغانستان کاهش یافت اما در عین حال وجود اختلافات افغانستان با پاکستان و شدت گرفتن جنگ در افغانستان کشور چین را دچار هراس بیشتر از ناحیه افغانستان ساخت. چنین وضعیتی برای چین بیشتر نگرانی آفرید به دلیل اینکه رشد تصاعدی جنگ در افغانستان و شدت گرفتن اختلافات میان حکومت افغانستان و پاکستان بیشتر از همه آسیب را متوجه چین می ساخت زیرا چینایی ها در همسایگی افغانستان و پاکستان بیشتر از هر کشور دیگری از وجود جنگ در افغانستان که نتیجه رشد گروه های تروریستی خطر ساز برای چین بود آسیب می دید و از طرف دیگر پروژه های بلند پروازانه اقتصادی چین به خصوص در حوزه ترانزیت و تجارت و استخراج منابع معدنی با چالش های جدی مواجه می گردید. یک نتیجه گیری از قضایای جاری مذکور این بود که علت اصلی جنگ در افغانستان و رشد ناامنی در سطح منطقه ای ناشی از وجود اختلافات میان افغانستان و پاکستان است با توجه به این مفروض چینایی ها به دنبال حل بنیادی قضیه جدال میان افغانستان و پاکستان آستین بالا زده و ابتکاری را در سطح سه جانبه در قالب گفتمان میان وزرای خارجه افغانستان پاکستان و چین به راه انداخت.

بنابراین مهمترین هدف اعلامی نشست های سه جانبه میان افغانستان پاکستان و چین این بود که چین با میانجی گری میان افغانستان و پاکستان زمینه را برای گفتمان نزدیک دو کشور جهت حل فصل اختلافات فراهم می کند. بر این اساس به صورت جزئی اهداف اعلامی ابتدا جستجوی راه های بنیادی برای حل اختلافات میان پاکستان و افغانستان به خصوص در زمینه های اختلافات مرزی، اختلافات سیاسی و نگاه متفاوت دو کشور به گروه های درگیر در افغانستان بود. گام بعدی اهداف اعلامی که برای نشست سه جانبه در نظر گرفته شد رشد روابط اقتصادی میان سه کشور افغانستان پاکستان و چین به خصوص در زمینه ایجاد تسهیلات تجاری، عقد توافقات ترانزیتی و ادغام افغانستان در پروژه های زیربنایی ترانزیتی و مواصلاتی چین به خصوص در قالب پروژه کمر بند و راه بود. به صورت کلی چینایی ها با ایجاد روند نشست های سه جانبه ابتدا با توجه به اصل میانجی گری درصدد نزدیک کردن مواضع افغانستان و پاکستان، سپس عقد توافقات در زمینه موارد اختلافی میان دو کشور و در مرحله سوم جستجوی مکانیزم های اجرایی برای تامین امنیت

مشترک و ادغام اقتصادی سه کشور و همچنین خلق همگرایی سه کشور در موضوعات منطقه‌ای بود. دو کشور افغانستان و پاکستان نیز که سال‌ها از وجود اختلاف و تنش رنج برده و فضای تنش آلود میان دو کشور زمینه را برای همگرایی سیاسی و استفاده متقابل اقتصادی از توانمندی‌ها و ظرفیت‌هایی که هر کدام از آنها برای یکدیگر فراهم می‌کند از میان برداشته، میانجی‌گری کشور قدرتمندی مانند چین را گام مثبت برای رفع یا حداقل کاهش اختلافات میان خود ارزیابی کرده و با این نگاه و چشم انداز خوب از ابتکار گفتمانی چین استقبال کردند چنانچه هر سه کشور مشتاقانه ۵ دور از این گفتگوها را برگزار کرده و ششمین دور آن نیز عنقریب برگزار خواهد شد.

با اینکه اهداف اعلامی سلسله نشست‌های سه جانبه میان سه کشور به صورت کلی رفع اختلافات، جستجوی راه‌ها برای امنیت منطقه‌ای، جلوگیری از عوامل ناامن‌ساز و ادغام اقتصادی سه جانبه و جستجوی راه‌های ایجاد همگرایی سیاسی میان سه کشور همسایه بود اما با تغییر اوضاع در افغانستان و از میان رفتن حکومت قبلی و استقرار امارات اسلامی با وجود حفظ اهداف اعلامی کلان تفاوت‌ها و تغییراتی در مکانیزم‌ها و همینطور رویکردها برای حصول اهداف مزبور به وجود آمد زیرا تغییرات ماهوی که در افغانستان به وجود آمد مستلزم تغییر نگاه‌ها در خصوص گروه‌های ناامن کننده و چگونگی ادغام اقتصادی سه جانبه به وجود آمد. در گذشته بیشترین تلاش توسط چینی‌ها در این راستا صورت می‌گرفت تا دو دولت افغانستان و پاکستان را با هم نزدیک کرده و مواضع هر دو کشور را علیه گروه‌های ناامن کننده نزدیک کرده و همینطور فضای گفتمانی برای تامین صلح در افغانستان از طریق برگزاری مذاکرات میان طالبان و حکومت افغانستان با واسطه چین و همکاری پاکستان به وجود بیاورد اما پس از استقرار امارت اسلامی بحث صلح از دستور کار تقریباً خارج شد. در زمینه امنیت صرفاً چگونگی مبارزه مشترک علیه گروه‌های کوچکتر که در افغانستان حضور دارند و از همه مهمتر بحث حضور گروه‌های مانند تی تی پی در پاکستان و داعش در افغانستان از موارد جدی شد که سه طرف باید در خصوص چگونگی برخورد با آنها به توافقات مشترک دست یابند. همچنین در بعد اقتصادی هدف‌گذاری چینی‌ها پس از استقرار امارت اسلامی ادغام اقتصادی افغانستان از طریق وصل افغانستان به پروژه کمربند و راه در کریدور اقتصادی CPEC در دستور کار قرار گرفت.

طبیعتاً ورای اهداف اعلامی امنیتی اقتصادی و سیاسی که در چشم انداز گفتمان سه جانبه میان سه کشور تعریف شده، رویکردها و اهداف غیر اعلامی یا اعمالی توسط هر سه کشور به خصوص چین در این گفتمان دنبال می‌شود. در ابتدا چینی‌ها از ایجاد چنین ابتکار اولاً درصدد تامین نفوذ در افغانستان در حضور ایالات متحده بودند به این معنا که چینی‌ها با توجه به اینکه هم همسایه افغانستان و هم همسایه پاکستان می‌باشند در حاشیه قضایای مرتبط با افغانستان به سر می‌بردند و برای اینکه از حاشیه به متن وارد شوند ابتکار نشست سه جانبه ابزار مفیدی در این راستا می‌توانست باشد. به لحاظ امنیتی نگرانی اصلی چینی‌ها علاوه بر وجود گروه‌های تروریستی حضور ایالات متحده آمریکا در همسایگی آن کشور بود بنابراین برای اینکه

از فاصله نزدیک‌تر بر قضایا اشراف داشته باشد ابتکار سه جانبه را براه انداخت. پس از خروج امریکا از افغانستان که فرصت بیشتر برای چین فراهم شد تا خود را به افغانستان بیشتر نزدیک بسازد، یکی از بهترین راه‌ها تباری با پاکستان و از طریق همین قالب گفتمانی است. در این دور که ظاهراً ایالات متحده از قضایای افغانستان به صورت مستقیم دور شده، هند در تلاش است از طریق سرمایه‌گذاری در بندر چابهار ایران و یا به صورت مستقیم به صورت مستقیم توسط گسترش روابط اقتصادی با افغانستان خود را به امارت اسلامی نزدیک بسازد، چین و پاکستان مشترکاً در تلاش هستند تا از گسترش نفوذ مجدد هند در افغانستان جلوگیری و حضور هند در افغانستان را محدود به روابط دیپلماتیک نمایند.⁶

بحث دیگری که در این زمینه قابل طرح است، حضور نمایندگان پاکستان و چین همزمان با بروز جنگ بین هند و پاکستان به دلیل حمله تروریستی بر گردشگران در منطقه پهلگام کمشیر تحت کنترل هند بود. احتمال اینکه دلیل اصلی حضور نماینده‌های پاکستان و چین قضیه مذکور و جلب حمایت افغانستان از پاکستان در آن زمینه باشد چندان از قوت برخوردار نیست بلکه دلیل اصلی حضور نماینده‌های پاکستان و چین در کابل برای برنامه‌ریزی در خصوص یک موضوع کلان‌تر که شروع آن بر می‌گردد به سال ۲۰۱۷ میلادی بود. با این حال قضیه مذکور نیز بخشی از برنامه قرار گرفته و نماینده‌های دو کشور احتمالاً توصیه‌های برای مقامات امارت اسلامی در قبال آن قضیه داشته اند.

دستاوردها

دستاوردهای گفتمان سه جانبه میان افغانستان، پاکستان و چین را می‌توان از دو منظر بررسی کرد: از یک منظر این سلسله نشست‌ها در عمل نتوانسته اهداف اعلامی خود را جامه عمل بپوشاند و از منظر دیگر این گفتمان سه جانبه را می‌توان وسیله‌ای در نظر داشت که در آینده بتواند در زمینه‌های اقتصادی، امنیتی و سیاسی کارکرد ملموسی داشته باشد. از منظر اول چنانچه گفته شد این سلسله نشست‌ها کارکرد درخور تأملی نداشته است. در زمینه سیاسی با وجود اینکه پنج دور از نشست برگزار شد که سه دور آن در زمان حکومت قبلی افغانستان و دو دور آن در زمان امارت اسلامی بود نتوانست فضای قابل اعتمادی بین افغانستان و پاکستان ایجاد کند. در زمینه امنیتی این سلسله نشست‌ها نتوانست تعریف مشترکی میان افغانستان و پاکستان از گروه‌های ناامن‌کننده و چگونگی برخورد مشترک علیه آنها به وجود بیاورد و به همین سان در حوزه اقتصادی نشست‌های مذکور هیچ کمکی در حل مشکلات اقتصادی میان افغانستان و پاکستان به خصوص در زمینه ترانزیت تجارت افغانستان از طریق پاکستان نکرد. در واقع توافقاتی که در نشست‌های قبلی انجام می‌شد بدون اینکه کوچک‌ترین اثری در عمل داشته باشد در نشست بعدی مجدداً مورد توافق قرار می‌گرفت. به تعبیری دیگر نشست‌ها فقط برای گفتگو بود و مهم‌ترین توافق یک نشست این بود برای گفتگو نشست بعدی برگزار شود.

با این وجود آنچه که می‌توان کارکرد مثبت به نشست‌های مذکور نسبت داد این است که حل اقل باوجود مشکلات عمیقی که میان دو کشور افغانستان و پاکستان در زمینه‌های سیاسی و امنیتی و اقتصادی چه در گذشته وجود داشت و چه درحال حاضر وجود دارد نشست‌ها بدون اعلان شکست آنها تداوم یافته است. به بیان دیگر نفس تداوم این سلسله نشست‌ها خود عامل امیدوارکننده مبنی بر این است که طرف‌ها متقاعد هستند که مشکلات و موانع را می‌توان از طریق گفتگو حل کرد. گذشته از این موارد دیگری وجود دارد که نگاه خوش‌بینانه را بر چشم‌انداز این سلسله گفتمان تقویت می‌کند. اول اینکه بزرگ‌ترین مزاحم فراروی این سلسله گفتمانی که ایالات متحده امریکا بود آنچنان که در گذشته عمل می‌کرد اکنون چندان نقش مزاحمت‌گونه را بر نقش‌آفرینی چین در قضایای افغانستان و پاکستان بازی نمی‌کند. ثانیاً چین به عنوان یکی از قدرت‌های بزرگ جهانی نقش میانجی و حتی فراتر از آن نقش طرف سوم را در زمینه حل اختلافات دو کشور افغانستان و پاکستان ایفا می‌کند و بنابر این آن کشور می‌تواند با توجه به توانمندی بالا و داشتن نفوذ فراوان خود بر پاکستان مقامات پاکستانی را متقاعد کند که از در مصالحه‌جویانه با افغانستان وارد شوند. از طرف دیگر چین با داشتن روابط خوب و گسترده با امارت اسلامی نیز این توانمندی را دارد که مقامات امارت اسلامی را مجاب کند اقدامات موثر در راستای کاهش تنش با پاکستان داشته باشند. روی‌هم‌رفته حضور چین به عنوان یکی از اضلاع سه‌گانه این سلسله گفتمانی میزان موفقیت آنرا در آینده زیاد نشان می‌دهد. ثالثاً هر دو کشور افغانستان و پاکستان برای پیشرفت اقتصادی نیازمند جذب سرمایه‌گذاری‌های کلان زیربنایی به خصوص از جانب کشور چین می‌باشند. همین نیازمندی خود ایجاد می‌کند تا هر دو کشور گوش شنوایی برای فرمایشات چین داشته باشند. به خصوص اینکه چینایی‌ها بسیار مشتاق ادغام اقتصادی افغانستان در ابتکار کمربند و راه از طریق وصل افغانستان به پروژه کلان CPEC می‌باشند. قطعاً چنین هدف‌گذاری کلانی مستلزم وجود روابط حسنه و بدون تنش میان افغانستان و پاکستان است و یکی از ابزار مفید آن می‌تواند همین گفتمان سه جانبه باشد.

نتیجه‌گیری

نشست‌های سه جانبه میان افغانستان، پاکستان و چین در حالی روی دست گرفته شد که افغانستان و پاکستان در اوج اختلافات به سر برده و از طرف دیگر جنگ به شکل روز افزون در این کشور شعله‌ور می‌شد. این نشست‌ها که مهمترین اهداف آن کاهش تنش و نزاع میان افغانستان و پاکستان از طریق حل اختلافات مرزی، مبارزه مشترک و همسو با گروه‌های ناامن‌کننده و انجام توافقات اقتصادی روی دست گرفته شد، به صورت کلی پنج دور را پشت سر گذاشت. هرچند به شکل ملموس نشست‌ها نتوانست کارکرد موثری در زمینه تامین اهداف مورد نظر داشته باشد اما این نشست‌ها که مبتکر آن کشور قدرتمند چین می‌باشد با توجه و توانمندی‌های کلانی که آن کشور دارد همین‌طور نفوذ بسیار عمیق و گسترده‌ای که بر پاکستان داشته و روابط صمیمانه و دوستانه نیز با امارات اسلامی دارد می‌تواند به عنوان یک ابزار مفید در راستای حل

اختلافات میان افغانستان و پاکستان و ارتقای همکاری‌های سه جانبه میان سه کشور افغانستان، پاکستان و چین به خصوص در حوزه اقتصادی قرار گیرد. البته برای حصول اهداف مورد نظر که در نشست‌های سه جانبه مد نظر می‌باشد علاوه بر مساعی کشور چین دو کشور افغانستان و پاکستان نیز عملاً اقدامات موثر و اعتمادساز انجام دهند. افغانستان و پاکستان دو کشور نیازمند توسعه اقتصادی که بخش عمده آن در گرو داشتن روابط حسنه فی مابین می‌باشد می‌باید گام‌های موثر و عملی برای حل اختلافات میان خود بردارند. نکته قابل ذکر این است با وجودی که خوشبینی در زمینه وساطت چین بین افغانستان و پاکستان وجود دارد اما این را نیز نباید از نظر دو داشت که چین از طریق چنین اقدامات خود درصدد حذف رقبا از میدان افغانستان می‌باشد. بنابراین برای افغانستان لازم است تا تدبیری نیز در این زمینه داشته باشد تا با حفظ استفاده از امکانات چین طوری عمل کند که در دام تزویر آن کشور گیر نماند تا بار دیگر به میدان رقابت‌های منفی بین چین و رقبای منطقه‌ای آن چون هند و رقبای جهانی آن چون امریکا تبدیل شود.

پیشنهادهای

با توجه به مباحث فوق می‌توان چند پیشنهاد در زمینه ارائه کرد:

1. از آنجا که افغانستان و پاکستان سال‌هاست که از وجود روابط بد رنج می‌برند، گفتمان سه جانبه که مبتکر اصلی آن کشور چین می‌باشد فرصت بسیار خوبی است تا هر دو کشور از آن برای حل مشکلات فی مابین استفاده اعظمی نمایند؛
2. فراروی افغانستان و پاکستان در اشتراک با چین فرصت‌های بسیار کلان اقتصادی وجود دارد که هر دو کشور می‌توانند با ترمیم روابط خود از آن بهره ببرند؛
3. با وجودیکه کشور چین میانجی خوبی است اما امارت اسلامی باید بیشتر محتاط باشد تا پاکستان از نقش میانجی‌گری آن کشور برای تحمیل اراده خود به افغانستان سوء استفاده نکند؛
4. علی‌رغم ستایش تلاش‌های میانجی‌گرایانه کشور چین در حل اختلافات میان افغانستان و پاکستان، امارت اسلامی در این زمینه نیز باید محتاط باشد که به صورت یک‌جانبه در دام چینایی‌ها نیافتد تا موجب واکنش‌های منفی دیگر قدرت‌ها شود؛
5. هند نیز یکی از کشورهای است که افغانستان بیشترین روابط اقتصادی را با آن دارد و می‌باید توجه داشت تا نزدیکی بیش از حد به چین و پاکستان ضربه بر روابط افغانستان و هند وارد نکند.

منابع

- ¹. برگزاری نشست سه‌جانبه افغانستان، پاکستان و چین در شهر بیجنگ. تاریخ نشر ۵ جدی ۱۳۹۶. قابل دسترسی <https://tkg.af/2017/12/26/%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%D8%B3%D9%87%E2%80%8C%D8%AC%D8%A7%D9%86%D8%A8%D9%87-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86%D8%8C-%D9%BE%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%88-%DA%86%DB%8C/44718/>
- ². Pakistan, China, Afghanistan hold second trilateral dialogue in Kabul. December 16, 2018. Available at: <https://www.tehrantimes.com/news/430678/Pakistan-China-Afghanistan-hold-second-trilateral-dialogue>
- ³. Third China, Afghanistan, Pakistan Trilateral Meeting to be Held in Islamabad. September 6, 2019. Available at: <https://www.ariananews.af/third-china-afghanistan-pakistan-trilateral-meeting-to-be-held-in-islamabad/>
- ⁴. Islamabad Hosts Fifth Round of China-Pakistan-Afghanistan Trilateral Dialogue. May 6, 2023. Available at: <https://thefridaytimes.com/06-May-2023/islamabad-hosts-fifth-round-of-china-pakistan-afghanistan-trilateral-dialogue>
- ⁵. Afghanistan, Pakistan and China agree to hold sixth round of FMs' talks in Kabul. May 10, 2025 available at: <https://www.ariananews.af/afghanistan-pakistan-and-china-agree-to-hold-sixth-round-of-fms-talks-in-kabul/>
- ⁶. Shahabullah Yousafzai. Pak, "China pushes regional shift with Afghanistan". May 11, 2025. <https://tribune.com.pk/story/2545182/pak-china-push-regional-shift-with-afghanistan>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقه‌ای یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می‌باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش‌های دقیق و بی‌طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی‌ها در افغانستان و منطقه فعالیت می‌کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrsaf.org

وب سایت: www.csrsaf.org

+93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrsaf.org

info@csrsaf.org